

Ny variant af "Dannebrogsmønten"

Af Jens Christian Moesgaard

I sidste nummer af *NNUM* udgav jeg artiklen "Dannebrogsmønten og andre mønter med faner" som bidrag til fejringen af 800-året for Dannebrog, der som bekendt faldt ned fra Himlen i 1219 under de kristne danskeres kamp mod de dengang hedenske estere ved Tallinn. Artiklen omhandlede den såkaldte "Dannebrogsmønt" (Hauberg 1906, Valdemar I, type nr. 61), der dog efter alt at dømme nok slet ikke viser Dannebrog (se nærmere Moesgaard 2019).

Min ambition var at publicere de otte eksemplarer i Den kongelige Mønt- og Medallesamling. I artiklen hævdede jeg, at der ikke var kommet nye eksemplarer siden afslutningen i 1980'erne af Kirsten Bendixens registrering af fund. En af bladets årvågne læsere, Alex Jensen, gjorde mig imidlertid opmærksom på, at detektorføreren Martin Kaas Andersen i 2015 havde lagt et foto af en speciel mønt på hjemmesiden Detecting People, hvor Tobias Bondesson havde bestemt mønten som en variant af Dannebrogsmønten (<http://fibula.dk/coppermine/displayimage/pid=66121.html>).

Et hurtigt tjek på Nationalmuseet bekræftede, at det var korrekt. Stykket er fundet i Oksholm tæt ved Aalborg (10.07.09-18; FP 13082.1; NJM ÅHM 5172K296x1). Årsagen til, at jeg havde overset mønten, er, at den først var blevet Danefæbehandlet lige i starten af 2019, og da var min artikel allerede i trykken.

På forsiden ses en kronet profil, ikke til venstre som normalt, men til højre, med scepter foran. Bag profilen, hvor der normalt er et sværd, er et par svært tolkelige linjer. På bagsiden er fanen mod venstre med en sekstakket stjerne nedenunder. I fanedugen er der et Andreaskors, hvilket ikke kendes fra de øvrige otte eksemplarer. Motiverne på mønten er således stort set som på den normale Hbg. 61. Derimod er stilen helt anderledes primitiv: for eksempel har ansigtsprofilen ikke den fine plasticitet, som der findes på de normale eksemplarer, især på kinden, og fligene på fanen står helt lige i stedet for elegant bølgende som normalt.

Spørgsmålet er, om man skal anse denne mønt som sin egen type, eller om det er en variant af den sædvanlige Hbg. 61 – der kendes jo i forvejen varianter alt efter hvilken vej, fanen vender, eller hvilke symboler, fanedugen viser (se nærmere Moesgaard 2019). Stilen på den nytilkomne mønt er dog så afvigende, at der næppe er tale om en samtidig officiel udmøntning udgået fra kongens møntsted. Er det en samtidig forfalskning? En udenlandsk efterligning? Eller en senere officiel udmøntning? Spørgsmålene er flere end svarene i denne sag!

Slutteligt vil jeg gerne takke Alex Jensen, Martin Kaas Andersen og Tobias Bondesson.

Hauberg, Peter, *Danmarks Myntvæsen i Tidsrummet 1146-1241*, København 1906.

Moesgaard, Jens Christian, "Dannebrogsmønten og andre mønter med faner", *NNUM*, 2019, s. 47-52.

Foto: Rasmus Holst Nielsen, Nationalmuseet.